

Fókuszban

Gyermekeket segítő központ Észtországban

Bántalmazott gyermekek számára létesített első észtországi gyermekeket segítő központról ad hírt Ruth Soonets gyermekgyógyász, a Tartui Egyetem Gyermekkórházának Járóbeteg klinikájának munkatársa.

Orvosok, nővérek, pszichológusok, tanárok, nevelők és más szakemberek gyakran találkoznak olyan gyerekekkel, akik fizikai vagy lelki erőszak áldozataul estek. A gyermekek szexuális bántalmazása úgyszintén növekvő tendenciát mutat.

Egy felmérés eredményei

1992-ben Tartuban felmérést végeztek 14-16 éves tanulók körében, melynek célja a szülők és a testvérek otthoni, illetve a tanulók iskolai agresszivitásának vizsgálata volt. A felmérés kimutatta, hogy a lányok 76%-át és a fiúk 68%-át büntették otthon a szülei; a leggyakoribb büntetési fonna a szidás volt.

Otthoni erőszakról számolt be a fiúk 81%-a és a lányok 65%-a, a fiúk 3%-a pedig másokat bántott. A vizsgálatból az is kiderült, hogy a lányok 37%-a és a fiúk 55%-a érezte szükségét annak, hogy valakivel megossza az otthonában tapasztalt erőszak élményét, továbbá a lányok 61 %-a és a fiúk 55%-a igényelt volna külső segítséget.

Pszichológiai kutatások bizonyították, hogy ha egy gyermeket egyszer bántalmaznak, nagy valószínűséggel a továbbiakban újra és újra áldozattá válik, hacsak nem részesül pszichoterápiás kezelésben. A kutatók azt az egyszerű igazságot is megerősítették, mely szerint az erőszak erőszakot szül. A bántalmazottak gyakran maguk is erőszakosan kezdenek viselkedni, ezáltal fokozzák a társadalomban jelenlévő brutalitást.

Azok a gyerekek, akik lelkileg sérültek és kiegyensúlyozatlanok, általában nem találnak megfelelő kiutat a veszélyekkel teli helyzetből. Sok gyerek csak az öngyilkosságban látja az utolsó lehetőséget, hogy megvédje magát erőszakos környezetétől.

Észtországban számos eszköze létezik a védelemnyújtásnak olyan gyermekek számára, akiket otthoni vagy iskolai erőszak ért és fenyeget. Például 1992 óta működik egy „forró drót” szolgálat, 1993-ban gyermekmenhely nyílt Tartuban, 1992-ben pedig elfogadták a Gyermekvédelmi Törvényt.

A Tartui Önkormányzat haladó szemléletének és távlati érzékenységének, illetve az észt Szociális Minisztérium anyagi támogatásának köszönhetően lehetővé vált egy jól működő Gyermekeket Segítő Központ létrehozása Tartuban, ahol képzett szakemberek foglalkoznak bántalmazott gyerekekkel és a bántalmazásban szerepet játszó felnőttekkel egyaránt.

A Segítő Központban egy hét tagú multidiszciplináris team dolgozik, melyben részt vesz egy gyermekorvos, két szociális munkás, három klinikai pszichológus és egy önkéntes, aki krízishelyzetben levő gyermekek kezelésére felkészítő kiegészítő képzésben részesült.

A Gyermekeket Segítő Központ 1995 augusztusában nyitotta meg kapuit. Az azóta eltelt négy hónap alatt 70 gyerek és 25 felnőtt fordult hozzánk segítségért és tanácsért.

A legjellemzőbb problémák a következők voltak: családon belüli erőszak (37%), magatartászavarok (20%), iskolai erőszak (16%), szexuális bántalmazás (17%), öngyilkossági kísérletek (3%), elhanyagolás (7%),

A tartui Gyermeket Segítő Központban végzett munka két részből áll.

Gyakorlati segítség

Mindenek előtt a központ munkatársai segítséget nyújtnak. E munkának főbb állomásai:

- krízisintervenció, tanácsadás és pszichoterápia
- pszichoszociális rehabilitáció
- telefonos tanácsadás
- folyamatos kooperáció és konzultáció más szakemberekkel a konkrét segítségnyújtás megvalósítása érdekében.

A gyakorlati segítségnyújtás team-munkára épül. A team minden tagja speciális felkészítésben részesült, és képzettségük kiterjed bántalmazott és elhanyagolt gyermekekkel való foglalkozásra is.

Prevenció

Másik fontos feladata a központnak a megelőzés, amely az alábbi terv szerint működik:

- tájékoztatás a gyermekbántalmazással és annak megelőzésével kapcsolatban
- középfokú szociális munkás képzés. Minden településnek alkalmaznia kellene egy olyan szakembert, aki tudással rendelkezik a gyermekfejlődésről, a családi kapcsolatrendszerekről, a környezet hatásáról a gyermekfejlődésre, és képes felismerni a gyermek-bántalmazási eseteket, illetve szükség esetén krízisintervenciót alkalmazni
- szakemberek (tanárok, egészségügyi szakemberek, szülésznők, ápolónők) felkészítése
- szupervízió a gyermekbántalmazással kapcsolatban gyermekmenhelyeken, fiatalkorúak rendőrségén és árvaházakban dolgozók számára.

A Központban tudományos kutatómunkát is végeznek, illetve szoros együttműködésben dolgoznak a Gyermekvédelmi Társasággal, a Gyermekpszichológiai Társasággal, a Gyermekmenhellyel, a szociális osztállyal, a fiatalkorúak rendőrségével, iskolákkal, óvodákkal, kórházakkal és járóbeteg-intézményekkel.

A Gyermeket Segítő Központ úttörőnek számít, kiterjeszti hatókörét Dél-Észtország teljes területére, és modellként szolgál hasonló intézmények megalapításához egész Észtországban.

(o-j.)